

Aan Minister SZW

nota

Beantwoording Kamervragen over arbeidsuitbuiting -
ChristenUnie

TER BESLISSING

Directie

Datum
21-08-2024

Onze referentie
2024

Opgesteld door

Bijlage(n)
3

Aanleiding

Er zijn Kamervragen gesteld door de leden Ceder en Bikker (CU) over arbeidsuitbuiting. Deze vragen zijn gesteld naar aanleiding van het artikel in de NRC van 14 juli jl., met de titel: "Veertien jaar 'vrijheid-blijheid' van Mark Rutte leidde tot slappe aanpak van arbeidsuitbuiting, zegt officier van justitie". Er zijn hierover ook vragen gesteld door het lid Van Oostenbruggen (NSC). Hierover wordt u in een separate nota geïnformeerd.

Geadviseerd besluit

- Uw instemming met de beantwoording van de Kamervragen. De beantwoording is afgestemd met JenV, de Arbeidsinspectie, UWV, IND en BZK. De Kamervragen worden mede namens de ministers van JenV en Asiel en Migratie uitgestuurd.
- Wij adviseren de beantwoording voor het Commissiedebat over arbeidsmigratie (4 september) en het Commissiedebat over mensenhandel (11 september) te versturen. Wij vragen u daarom te reageren uiterlijk op 2 september, zodat we eventuele opmerkingen kunnen verwerken.
- Op dit moment liggen de antwoorden die vallen onder het beleidsterrein van J&V ook voor in de lijn aldaar.

Kernpunten

In de beantwoording van de Kamervragen wordt onder meer ingegaan op:

- De **specifieke casus** (uit 2011-2013) die wordt aangehaald in het artikel, waarbij Filipijnse matrozen betrokken waren, en hoe de rapportage met aanbevelingen¹ die hierover is opgesteld, is opgevolgd. In het artikel benoemt de landelijk officier mensenhandel dat hier niets mee is gebeurd.

Rapportage – **Bestuurlijk Signaal CORNWALL (2017)**

Deze rapportage beschrijft het proces van werving en tewerkstelling van de **Filipijnse lichtmatrozen**. Ook de opleiding (die in het Nederlands was) en het proces van de medische keuringen wordt beschreven. Hierbij worden een aantal vragen opgeworpen en verbeteringen voorgesteld. Zo wordt geconstateerd dat een aantal verbeteringen mogelijk zijn in onder meer de verlening van tewerkstellings- en verblijfsvergunningen.

¹ Bestuurlijk signaal CORNWALL: Misbruik van Filipijnen in de Nederlandse binnenvaart, 2017

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Beantwoording Kamervragen over arbeidsuitbuiting

Pagina: 1

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: (Unknown) Datum: Onbepaald
Akkoord

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald
specifieke casus
Bestuurlijk Signaal CORNWALL (2017)
Filipijnse lichtmatrozen.

Datum
21-08-2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

Opvolging aanbevelingen

Een aantal verbeteringen waren ten tijde van het uitbrengen van het Bestuurlijk signaal al doorgevoerd in onder meer de Wet arbeid vreemdelingen (Wav). Na de herziening van de Wav per 1 januari 2014 werd een twv nog maar voor maximaal een jaar verleend; per 1 januari 2022 is dit gewijzigd naar maximaal twee jaar (in plaats van drie jaar zoals ten tijde van Cornwall). Indien de werkgever na deze periode de arbeid wil voortzetten moet hij opnieuw aantonen te voldoen aan alle voorwaarden van de Wav. Sinds de invoering van het Modern Migratiebeleid (Momi) moet de referent in Nederland zijn gevestigd. Het komt dus niet meer voor dat een gecombineerde vergunning voor verblijf en arbeid naar Manilla wordt gestuurd zoals ten tijde van Cornwall. Deze veranderingen maken het veel lastiger om misbruik van deze procedures te maken.

- *Welke concrete maatregelen er zijn genomen om informatie-uitwisseling te verbeteren*

In de beantwoording is aangegeven dat wet- en regelgeving momenteel voorziet in de benodigde grondslagen voor informatie-uitwisseling. UWV werkt samen met IND, de Arbeidsinspectie en het OM aan een betere naleving van de wet- en regelgeving. Adequate informatie-uitwisseling tussen partijen in de keten is hierbij essentieel.

Het opgestelde Bestuurlijk signaal in 2017 heeft de noodzaak bevestigd van goede informatie-uitwisseling. Ten tijde van de zaak van de Filipijnse bemanning waren de mogelijkheden om twv's te weigeren of eenmaal verleende vergunningen in te trekken beperkt². Bij herziening van de Wav per 2014 zijn de mogelijkheden uitgebreid, waaronder de mogelijkheid geen twv te verlenen of deze in te kunnen trekken nadat een arbeidsgerelateerde overtreding of het delict onherroepelijk is komen vast te staan.

- **1** *Waarom de aanbeveling om de omschrijving van arbeidsuitbuiting aan te scherpen niet is overgenomen, zoals de landelijk officier mensenhandel constateert in het artikel.*

Dit is onjuist. Op 25 april jl. is het **wetsvoorstel modernisering en uitbreiding strafbaarstelling mensenhandel bij de Tweede Kamer ingediend**. Het doel van dit wetsvoorstel is om de **2** strafrechtelijke aanpak van mensenhandel - inclusief **3** arbeidsuitbuiting - effectiever te maken en de vervolging van daders en de bescherming van slachtoffers te verbeteren. Daarnaast wordt **ernstige benadeling als zelfstandig delict strafbaar gesteld, waarmee wordt beoogd dat substantiële onderbetaling en slechte huisvestingsomstandigheden, zoals geschetst in het artikel, effectiever aangepakt kunnen worden**. Met deze aanvulling wordt beoogd een sluitende strafrechtelijke aanpak mogelijk te maken van ernstige misstanden in de arbeidssfeer, zoals ook Ten Kate voor zich ziet.

² Paragraaf 31 van het Delegatie- en uitvoeringsbesluit Wav (Regeling is ingetrokken per 1 januari 20140

I Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

Waarom de aanbeveling om de omschrijving van arbeidsuitbuiting aan te scherpen niet is overgenomen, zoals de landelijk officier mensenhandel constateert in het artikel.
wetsvoorstel modernisering en
uitbreiding strafbaarstelling mensenhandel bij de Tweede Kamer
ingediend.

I Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

strafrechtelijke aanpak van mensenhandel - inclusief arbeidsuitbuiting - effectiever te maken en de vervolging van daders en de bescherming van slachtoffers te verbeteren. Daarnaast wordt ernstige benadeling als zelfstandig delict strafbaar gesteld, waarmee wordt beoogd dat substantiële onderbetaling en slechte huisvestingsomstandigheden, zoals geschetst in het artikel, effectiever aangepakt kunnen worden

T Nummer: 3 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Underline Datum: Onbepaald

arbeidsuitbuiting
ernstige benadeling als zelfstandig delict

Datum
21-08-2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

Toelichting

Samenvatting artikel NRC

- Bij zijn afscheid als landelijk officier mensenhandel benadrukt Warner ten Kate dat economische belangen in Nederland vaak zwaarder wegen dan de bescherming van arbeidsmigranten.
- Hij constateert dat uitbuiting van werknemers wijdverbreid is en te weinig wordt aangepakt door overheid en instanties.
- Hij verwijst naar een specifieke casus waarin Filipijnse matrozen door een Nederlands bedrijf werden uitgebuit met valse contracten, extreem lange werktijden en schamele lonen. Het gerechtshof veroordeelde twee directieleden voor mensensmokkel, valsheid in geschrifte en deelname aan een criminele organisatie tot zestien maanden cel en legde ruim 2 miljoen euro boete op. Te veel instanties grepen niet in. Het UWV had volgens Ten Kate de werkvergunningen van de Filipijnse bemanning moeten intrekken. En de informatie-uitwisseling tussen het ministerie en het UWV schoot tekort.
- Ondanks rapportages en aanbevelingen blijft structurele verandering uit volgens Ten Kate. Ten Kate wijst op het gebrek aan politieke wil en effectieve regelgeving, waardoor malafide bedrijven ongestraft blijven.
- Hij concludeert dat zonder krachtige overheidsinterventie dit probleem zal blijven voortbestaan.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Bestuurlijk signaal CORNWALL	
2	Artikel NRC - : "Veertien jaar 'vrijheid-blijheid' van Mark Rutte leidde tot slappe aanpak van arbeidsuitbuiting, zegt officier van justitie"	

Deze pagina bevat geen opmerkingen.